

**ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
2014 M. KOVO 31 D. FINANSINIŲ ATASKAITŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

I. BENDROJI DALIS

Alytaus rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija) yra viešasis juridinis asmuo – Alytaus rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) biudžetinė įstaiga, atliekanti viešojo administravimo funkcijas. Ją sudaro struktūriniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. Administracijos steigėja yra Alytaus rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba). Administracijos struktūrą, jos nuostatus, darbo užmokesčio fondą, didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičių mero teikimu tvirtina arba keičia Alytaus rajono savivaldybės taryba. Administracijos karjeros valstybės tarnautojai negali būti Tarybos nariais. Administracija turi sąskaitų bankuose ir antspaudą su Savivaldybės herbu. Administracijos padaliniai taip pat gali turėti sąskaitų bankuose. Administracijos buveinės adresas: Pulko g. 21, LT-62133 Alytus, Lietuvos Respublika. Įstaigos kodas 188718528.

Administracija veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vietos savivaldos įstatymu, Viešojo administravimo įstatymu, Valstybės tarnybos įstatymu, Biudžetinių įstaigų įstatymu, kitais teisės aktais, nustatančiais savivaldybių veiklą, Tarybos sprendimais, Alytaus rajono savivaldybės mero potvarkiais bei Alytaus rajono savivaldybės administracijos nuostatais.

Savivaldybės turtą Administracija valdo ir naudoja patikėjimo teise Biudžetinių įstaigų įstatymo, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, Tarybos sprendimų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Administracija vykdo nuostatuose nustatytus uždavinius ir funkcijas.

Administracijos finansinės ataskaitos sudarytos pagal 2014 metų I ketvirčio paskutinės dienos duomenis.

Finansinėse ataskaitose pateikiami duomenys išreikšti Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais – litais.

Vidutinis darbuotojų skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 195.

II. APSKAITOS POLITIKA

Biudžetinės įstaigos Alytaus rajono savivaldybės administracija (toliau – įstaiga) apskaitos politika yra apskaitos vadovo sudėtinė dalis, apskaitos vadovas parengtas ir patvirtintas savivaldybės direktoriaus 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-1114. Savivaldybės apskaitos politika užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, įstaiga vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

Apskaitai tvarkyti naudojama buhalterinės apskaitos programa „Biudžetas VS“, kuri pritaikyta apskaitai tvarkyti pagal VSAFAS reikalavimus.

Apskaitos duomenys detalizuojami pagal šiuos požymius:

1. valstybės funkcija;
2. programą;
3. lėšų šaltinį;
4. valstybės biudžeto išlaidų ir pajamų ekonominės klasifikacijos straipsnį.

Nematerialusis turtas

Nematerialiojo turto apskaitos politika parengta vadovaujantis 13-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Nematerialusis turtas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-495 (Žin., 2010, Nr. 2-92) (toliau – 13-asis VSAFAS), o nematerialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai bei taisyklės – 22-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Turto nuvertėjimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1K-229 (Žin., 2008, Nr. 78-3083) (toliau – 22-asis VSAFAS) nustatyta tvarka.

Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka 13-ajame VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.

Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, patirtos po piršto ar susikurto nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t.y., kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą apskaitoje registruojami nematerialiojo turto sąskaitose.

Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose yra parodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimą, jei jis yra.

Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu. Tam tikro nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatomas atsižvelgiant į sutartis ar kitus sandorius, neturi būti ilgesnis už šių sandorių galiojimo laikotarpį. Kitam nematerialiajam

turtui įstaiga taiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus viešojo sektoriaus subjektams, patvirtintus 2009 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. 564 (Žin., 2009, Nr. 72-2921). Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas ir amortizacijos normatyvai nustatyti ir patvirtinti savivaldybės tarybos 2010 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. K-85.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos politika parengta vadovaujantis 12-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1K-466 (Žin., 2010, Nr. 1-14) (toliau – 12-asis VSAFAS), o ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai bei taisyklės – 22-ajame VSAFAS nustatyta tvarka.

Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir nuvertėjimą, jei jis yra.

Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

Įstaigos ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pagal konkrečius materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus patvirtintus savivaldybės tarybos 2010 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. K-85.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas ir, jei yra, nuvertėjimas nurašomi. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi kitos veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje.

Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba pailgina turto naudingo tarnavimo laiką, arba iš esmės pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimtį, arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai

Biologinio turto ir mineralinių išteklių apskaitos politika nustatyta 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 1K-216 (Žin., 2010, Nr. 81-4258) (toliau – 16-asis VSAFAS).

Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai pripažįstami ir registruojami apskaitoje, jeigu atitinka 16-ajame VSAFAS nurodytus turto pripažinimo kriterijus.

Pirminio pripažinimo metu ir paskesnio vertinimo metu žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas apskaitoje registruojamas tikrąja verte, atėmus įvertintas pardavimo vietos išlaidas, arba įsigijimo ar pasigaminimo savikaina (paskesnio vertinimo metu apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius). Kai tikroji vertė ar įsigijimo ar pasigaminimo savikaina negali būti patikimai nustatytos, turtas apskaitoje registruojamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro patvirtintomis normatyvinėmis kainomis.

Pirminio pripažinimo metu ir paskesnio vertinimo metu ne žemės ūkio paskirties biologinis turto vienetas apskaitoje registruojamas tikrąja verte. Kai tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, turtas apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas taip:

verte, kuri yra nustatoma remiantis tą turtą valdančios įstaigos nustatyta metodika,

įsigijimo arba pasigaminimo savikaina, jei ji gali būti patikimai nustatyta (paskesnio vertinimo metu apskaitoje registruojamas ir finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius);

simboline vieno lito verte, jei įstaiga neturi nustatytų taisyklių (metodikos) ir įsigijimo savikaina yra lygi nuliui arba negali būti patikimai nustatyta.

Atsargos

Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Atsargos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1K-477 (Žin., 2009, Nr. 157-7104) (toliau - 8-asis VSAFAS).

Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, įstaiga taiko konkrečių kainų įkainojimo metodą.

Sudarant finansines ataskaitas, atsargos gali būti nukainojamos iki grynosios realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, paskirsčius ar panaudojus.

Kai atsargos parduodamos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija.

Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventoriųs. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

Finansinis turtas

Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 1K-157 (Žin., 2010, Nr. 57-2823) (toliau -14-asis VSAFAS) ir 17-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1K-444 (Žin., 2009, Nr. 149-6697) (toliau – 17-asis VSAFAS).

Įstaigos finansinis turtas yra skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

Ilgalaikiam finansiniam turtui priskiriama:

- ilgalaikės investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;
- po vienerių metų gautinos sumos;
- kitas ilgalaikis finansinis turtas.

Trumpalaikiam finansiniam turtui priskiriama:

- per vienerius metus gautinos sumos (įskaitant ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalį);
- pinigai ir pinigų ekvivalentai.

Investicijos į kitus subjektus, kuriuose įstaiga turi 50 proc. ir daugiau balsavimo teisių laikomos investicijomis į kontroliuojamus subjektus.

Investicijos į kitus subjektus, kuriuose įstaiga turi nuo 20 proc. iki 50 proc. balsavimo teisių laikomos investicijomis į asocijuotus subjektus.

Investicijos į kitus subjektus, kuriuose įstaiga turi mažiau nei 20 proc. balsavimo teisių, laikomos paprastomis investicijomis.

Investicijos į kontroliuojamuosius, asocijuotuosius ir kitus subjektus apskaitoje pirminio pripažinimo momentu registruojamos savikainos metodu (įsigijimo savikaina), o vėliau bei parodomos finansinėse ataskaitose savikainos, nuosavybės metodu ar tikraja verte. Investicijų apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose metodai pateikti lentelėje:

Investicijų apskaitos metodai ir pateikimas finansinėse ataskaitose

Subjektas	Savivaldybei priklausantis balsų skaičius visuotiniame dalininkų (akcininkų) susirinkime	Pateikimas finansinėse ataskaitose	
		Atskirose finansinėse ataskaitose	Konsoliduotose finansinėse ataskaitose
Biudžetinės įstaigos	Pavaldi biudžetinė įstaiga	Įsigijimo savikaina, prilyginta 0 Lt	Konsoliduojama
Sveikatos priežiūros VŠĮ, švietimo VŠĮ	< 20%	Tikraja verte (17-asis VSAFAS)	Tikraja verte (17-asis VSAFAS)
	20-50%	Nuosavybės metodu	Nuosavybės metodu

	> 50%	Savikainos metodu	Konsoliduojama
VšĮ išskyrus sveikatos priežiūros VšĮ	< 20%	Tikraja verte (17-asis VSAFAS)	Tikraja verte (17-asis VSAFAS)
	> 20%	Nuosavybės metodu	Nuosavybės metodu
Bendrovės / įmonės (UAB, AB, VĮ, SĮ ir pan.)	< 20%	Tikraja verte (17-asis VSAFAS)	Tikraja verte (17-asis VSAFAS)
	> 20%	Nuosavybės metodu	Nuosavybės metodu

Gautinos sumos

Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

Finansinėse ataskaitose ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Finansinėse ataskaitose trumpalaikės gautinos sumos parodomos įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai maža.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Finansavimo sumos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr.1K-475 (Žin., 2009, Nr. 157-7102) (toliau – 20-asis VSAFAS).

Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka 20-ajame VSAFAS nustatytus kriterijus.

Finansavimo sumos – įstaigos iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos (finansinė parama), užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų bei iš kitų šaltinių gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirtas įstaigos nuostatuose nustatytiems tikslams ir programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir įstaigos gautus arba gautinus pinigus, ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas išlaidoms kompensuoti ir paramos būdu gautą turtą.

Gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

Finansavimo sumos nepiniginiam turtui yra gaunamos kaip nemokamai gautas ilgalaikis turtas arba atsargos, įskaitant paramą, arba kaip pinigai, skirti įsigyti ilgalaikį arba trumpalaikį nepiniginį turtą.

Finansavimo sumos kitoms išlaidoms yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos, įstaigos sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems viešojo sektoriaus subjektams, mažinamos gautos finansavimo sumos, registruojant perduotas finansavimo sumas.

Gautos ir perduotos ne viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos, registruojamos kaip įstaigos sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti vadovaujantis 17-ajame VSAFAS, 18-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 1K-225 (Žin., 2010, Nr. 88-4670) (toliau – 18-asis VSAFAS), 19-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 1K-176, (Žin., 2008, Nr. 57-2162) (toliau – 19-asis VSAFAS) ir 24-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. 1K-334 (Žin., 2010, Nr. 128-6549) (toliau 24-asis VSAFAS) nustatyta tvarka.

Įsipareigojimai skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

Ilgalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriama:

- ilgalaikiai atidėjiniai;
- ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai;
- kiti ilgalaikiai įsipareigojimai.

Trumpalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriama:

- trumpalaikiai atidėjiniai;
- ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;
- trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai;
- mokėtinos dotacijos ir finansavimo sumos;
- mokėtinos sumos į biudžetus, fondus;
- mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla.

Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina. Vėliau šie įsipareigojimai įvertinami:

- ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;
- trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje įstaiga turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ištekliai, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei patenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o tiktai informacija apie susijusį su tikėtina sumokėti suma neapibrėžtą įsipareigojimą yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – Aiškinamasis raštas). Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes, kad parodytų tiksliausią dabartinį įvertinimą.

Nuoma

Registruojant apskaitoje nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui.

Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per nuomos laikotarpį.

Nuoma yra laikoma finansine nuoma, jei iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi nauda ir didžioji dalis rizikos perduodama nuomininkui. Nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos apsprendžia) bent viena iš šių sąlygų:

- nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui turto nuosavybės teisę;
- nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, bus reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;
- nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio naudingo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;
- nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės;
- nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti lengvai pakeičiami ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik nuomininkas.

Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje).

Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį

apskaičiuojamos ateityje mokėtinos palūkanos. Finansinės nuomos būdu įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką, kaip nurodyta Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše.

Jei parduotas turtas po pardavimo yra išsinuomojamas pagal atgalinės finansinės nuomos sutartį, pelnas, gautas pardavus turtą, tą laikotarpį, kurį turtas buvo parduotas, nepripažįstamas. Įstaiga pelną, gautą pardavus turtą, registruoja apskaitoje kaip būsimųjų laikotarpių pajamas ir nudėvi per likusį atgalinės finansinės nuomos būdu įsigyto turto naudingo tarnavimo laiką, apskaičiuota nusidėvėjimo suma mažindama nusidėvėjimo sąnaudas. Atgalinės finansinės nuomos sutarties ekonominė prasmė prilyginama paskolai, užtikrintai įkeitimu, kai finansinės nuomos paslaugos teikėjas skolina finansinės nuomos paslaugos gavėjui pinigus, kaip užstatą naudodamas nupirktą ir išnuomotą turtą.

Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per nuomos laikotarpį.

Pajamos

Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės apskaitos politikoje nustatyti vadovaujantis 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 1K-129 (Žin., 2010, Nr. 50-2441) (toliau 10-asis VSAFAS) ir 20-ajame VSAFAS nustatyta tvarka.

Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos. Registruojant visas su finansavimo pajamų pripažinimu susijusias operacijas, būtina nurodyti, kokios valstybės funkcijos ir kurios programos vykdymui buvo pripažintos finansavimo pajamos, panaudojant detalizuojančius požymius.

Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kad įstaiga gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai galima patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

Pajamomis laikoma tik įstaigos gaunama ekonominė nauda. Pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kadangi tai nėra įstaigos gaunama ekonominė nauda. Jei įstaiga yra atsakinga už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo pervesti surinktas sumas į biudžetą ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies atgauti tą patį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, registruojant pajamas kartu registruojamos į biudžetą pervestinos sumos.

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t.y. kurį suteikiamos paslaugos ar parduodamas turtas ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Sąnaudos

Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Sąnaudos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1K-490 (Žin., 2010, Nr. 2-89) (toliau – 11-asis VSAFAS). Sąnaudų, susijusių su konkrečių turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų straipsnių apskaita, principai nustatyti šių straipsnių apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinos sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą taikant rinkos palūkanų normą.

Informacijos apie segmentus pateikimas

Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Segmentai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1K-179 (Žin., 2010, Nr. 66-3294) (toliau – 25-asis VSAFAS).

Įstaiga turi tvarkyti apskaitos veiklą pagal segmentus. Segmentai – įstaigos veiklos dalis, apimanti vienos valstybės funkcijos, nustatytos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje, atlikimą.

Įstaiga skiria šiuos segmentus:

- bendrųjų valstybės paslaugų;
- gynybos;
- viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;
- ekonomikos;
- aplinkos apsaugos;
- būsto ir komunalinio ūkio;
- sveikatos apsaugos;
- poilsio, kultūros ir religijos;
- švietimo;
- socialinės apsaugos.

Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija:

- segmento sąnaudos;
- segmento pinigų srautai.

Turtas, išsipareigojimai, finansavimo sumos ir sąnaudos, kurių priskyrimo prie segmento pagrindas yra neaiškus, turi būti priskiriami prie didžiausią įstaigos veiklos dalį sudarančio segmento.

Apskaitos politikos keitimas

Apskaitos politika keičiama vadovaujantis 7-ajame VSAFAS nustatytais principais.

Įstaiga pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia įstaigos finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

Įstaiga pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS. Ūkinių operacijų bei ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, išsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba jei kiti teisės aktai to reikalauja. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t.y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Šioje eilutėje yra parodoma apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t.y. nėra koreguojama.

Apskaitinių įverčių keitimas

Apskaitinių įverčiai keičiami vadovaujantis 7-ajame VSAFAS nustatytais principais.

Apskaitos klaidų taisymas

Apskaitos klaidos taisomos vadovaujantis 7-ajame VSAFAS nustatytais taisyklėmis.

Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos apskaitos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,0025 procento per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės.

Ir esminės, ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t.y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

III. PASTABOS

1. Nematerialusis turtas

Alytaus rajono savivaldybės administracijoje yra šios nematerialiojo turto grupės: programinė įranga ir jos licencijos, kitas nematerialusis turtas, nebaigti projektai ir išankstiniai mokėjimai. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Administracijos apskaitoje nematerialiojo turto likutinė vertė buvo 732390,14 Lt.

2. Ilgalaikis materialusis turtas

Alytaus rajono savivaldybės administracijoje yra šios ilgalaikio materialiojo turto grupės:

1. Žemė
2. Pastatai
3. Infrastruktūros ir kiti statiniai
4. Nekilnojamosios kultūros vertybės
5. Mašinos ir įrenginiai
6. Transporto priemonės
7. Kilnojamosios kultūros vertybės
8. Baldai ir biuro įranga
9. Kitas ilgalaikis materialusis turtas
10. Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai

Per ataskaitinį laikotarpį Administracija įsigijo ilgalaikio materialiojo turto už 2574725,86 Lt. Apskaičiuota nusidėvėjimo suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 1588092,99 Lt. Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 141400736,64 Lt.

3. Ilgalaikis finansinis turtas

Alytaus rajono savivaldybės administracija yra investavusi į kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus, kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus ir asocijuotuosius, bei kitus subjektus. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje investicijos į kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus buvo 121457,70 Lt, kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus ir asocijuotuosius subjektus siekė 17389013,55 Lt, o investicijos į kitus subjektus – 505433,23 Lt. Iš viso ilgalaikio finansinio turto likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 18015904,48 Lt.

4. Atsargos

Alytaus rajono savivaldybės administracijoje atsargas sudaro medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių (raštinės reikmenys, kuras, degalai, tepalai, atsarginės dalys ir t.t.). Per ataskaitinį laikotarpį Administracija įsigijo atsargų už 633570,94 Lt. Iš jų: pirko už 633201,38 Lt, nemokamai gavo už 369,56 Lt. Atsargų sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį siekė 135954,70 Lt. Atsargų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 630921,83 Lt.

5. Gautinos sumos

Administracijoje gautinas sumas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė gautinos finansavimo sumos, gautinos sumos už turto naudojimą, suteiktas paslaugas, sukauptos atostoginių sumos, kitos gautinos sumos.

6. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Alytaus rajono savivaldybės administracijos bankų sąskaitose buvo pinigų likučiai iš valstybės biudžeto (įskaitant ES finansinę paramą) 145500,18 Lt, kitų šaltinių – 122583,66 Lt. Iš viso – 268083,84 Lt.

7. Finansavimo sumos

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Alytaus rajono savivaldybės administracijos finansavimo sumas sudarė finansavimo sumos iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, Europos Sąjungos ir kitų šaltinių.

8. Įsipareigojimai

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Alytaus rajono savivaldybės administracijos įsipareigojimus sudarė ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai.

Ilgalaikiai įsipareigojimai – tai skola už pirktą ilgalaikį materialųjį turta. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikių įsipareigojimų balansinė vertė buvo 364523,84 Lt.

Trumpalaikiai įsipareigojimai – tai mokėtinos finansavimo sumos, mokėtinos socialinės išmokos, tiekėjams mokėtinos sumos, sukauptos atostoginių sąnaudos, kitos mokėtinos sumos.

Atsižvelgiant į 2014-03-21 Finansų ministerijos raštą Nr. (6.3-01)-6K-1402474 „Dėl neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio kompensacijų pateikimo finansinėse ataskaitose“, ekonomikos krizės metu neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (įskaitant soc. dr. įm.) kompensacijų valstybės tarnautojams apytikslė suma 2127641,80 Lt yra laikoma neapibrėžtuju įsipareigojimu. Ši informacija bus peržiūrima kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną ir koreguojama Lietuvos Respublikos Seimui priėmus darbo užmokesčio kompensavimo mechanizmą reglamentuojantį įstatymą.

9. Pajamos

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pajamas sudarė pagrindinės veiklos pajamos 8488694,77 Lt ir kitos veiklos pajamos 21900,47 Lt. Pagrindinės veiklos pajamas sudarė finansavimo pajamos ir pagrindinės veiklos kitos pajamos.

Pagrindinės veiklos kitos pajamos (už archyvinės pažymas).

Kitos veiklos pajamos (mokestis už turto nuomą, lėšos už parduotą metalo laužą ir ilgalaikį turta, pervestinos į biudžetą kitos veiklos pajamos).

10. Sąnaudos

Ataskaitinio laikotarpio sąnaudas sudarė pagrindinės veiklos sąnaudos 8487863,02 Lt ir kitos veiklos sąnaudos 8903,22 Lt.

Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas prieš nuosavybės metodo įtaką – perviršis 11215,01 Lt. Administracijai įvertinus SĮ „Simno komunalininkas“, VŠĮ „Alytaus šeimos pagalbos centras“, UAB „Toksika“, UAB „Šilumos tinklai“, UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“, VŠĮ „Alytaus turizmo informacinis centras“, VŠĮ „Nemuno Euroregiono Marijampolės biuras“, VŠĮ „Pivašiūnų piligrimų centras“ veiklos rezultatus (pagal valdomų akcijų dalį procentais), gaunama neigiama Nuosavybės metodo įtaka sumai 4183050,51 Lt. Administracijai įvertinus Nuosavybės metodo įtaką, gaunamas Grynasis deficitas 4171835,50Lt Lt.

Administracijos direktorius

Aurimas Truncė

Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja

Danutė Kazakevičienė

